
РОЗДІЛ 2

ЗВІТНІСТЬ ІЗ

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО

ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО

СТРАХУВАННЯ ТА СТАТИСТИЧНА

ЗВІТНІСТЬ

Тема 2.1. Звітність щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Державної служби зайнятості України

Мета заняття – засвоїти порядок розрахунку сум єдиного соціального внеску; набути практичних навичок щодо формування показників Звітності щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Державної служби зайнятості України.

Ключові терміни і поняття

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі за текстом – ЄСВ) – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за наявними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Застрахована особа – фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку єдиний внесок та є платником єдиного внеску.

Страховальники – платники єдиного внеску, на яких покладено обов'язки нараховувати, обчислювати та сплачувати єдиний внесок за платників єдиного внеску.

Звіт в електронній формі – звіт, що сформований страховальником за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення і подається до органів доходів і зборів у порядку та за формою, визначеними цим

Порядком, в електронній формі з використанням ЕЦП через центр обробки електронних звітів.

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску – максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює 17 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого законом, на яку нараховується єдиний внесок.

Мінімальний страховий внесок – сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, установлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття – система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Об'єкт страхування на випадок безробіття – страховий випадок, із настанням якого в застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг.

Страховий ризик – обставини, унаслідок яких особи можуть втратити роботу і потребують матеріальної підтримки та соціальних послуг.

Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їхньої трудової діяльності.

Об'єкт страхування від нещасного випадку – життя застрахованого, його здоров'я та працездатність.

Страховий ризик – обставини, унаслідок яких може статися страховий випадок.

Страховий випадок – нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання, що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму, із настанням яких виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення та/або соціальних послуг.

Нещасний випадок – це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися в процесі виконання ним трудових обов'язків, унаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Професійне захворювання – захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності застрахованого та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних із роботою.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, передбачає матеріальне забезпечення громадян у зв'язку зі втратою заробітної плати (доходу) внаслідок тимчасової втрати працездатності (включаючи догляд за хворою дитиною, дитиною-інвалідом, хворим членом сім'ї), вагітності та пологів, часткову компенсацію витрат, пов'язаних зі смертю застрахованої особи або членів її сім'ї, а також надання соціальних послуг за рахунок бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, що формується шляхом сплати страхових внесків роботодавцем, громадянами, а також за рахунок інших джерел.

Страховий ризик – це обставина, унаслідок якої застрахована особа або члени її сім'ї можуть втратити тимчасово засоби існування та потребувати матеріального забезпечення або надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.

Контрольні питання

1. Поясніть мету складання звітності із загальнообов'язкового державного соціального страхування.
2. Хто може бути страхувальником із числа роботодавців?
3. Які елементи включаються до бази нарахування єдиного соціального внеску?
4. Яке соціально-економічне призначення єдиного соціального внеску?
5. Чому єдиний соціальний внесок не входить до податкової системи?
6. Укажіть порядок відображення в бухгалтерському обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском.
7. Як обчислюється максимальна величина бази нарахування єдиного внеску?
8. Які особливості нарахування єдиного соціального внеску для працівників бюджетних установ?
9. Назвіть особливості нарахування єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.
10. Укажіть терміни сплати єдиного соціального внеску та подання звітності щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
11. Дайте характеристику звітності за єдиним соціальним внеском.
12. Охарактеризуйте зміст та порядок складання форми № Д4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів».

13. Який порядок формування та подання форми № Д5 «Звіту про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску»?

14. Охарактеризуйте зміст та порядок складання форми № Д6 «Звіт про суми добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті, та суми доплати до органів доходів і зборів».

15. У яких випадках складається і подається форма № Д7 «Звіт про настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання»?

16. Який порядок складання та подання форми звітності № 4-ПН «Інформація про заплановане масове вивільнення працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці»?

17. Охарактеризуйте порядок складання та подання форми звітності № 3-ПН «Інформація про попит на робочу силу (вакансії)».

Тестові завдання

1. До застрахованих осіб не належать:

- а) працівники-громадяни України, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях;
- б) військовослужбовці;
- в) особи, що отримують допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю;
- г) фізичні особи-підприємці, які використовують працю інших осіб.

2. Базою нарахування єдиного страхового внеску для фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, є:

- а) сума доходу, що визначається платником самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску;
- б) сума доходу отриманого від їхньої діяльності, що підлягає обкладенню податком на фізичних осіб;
- в) сума грошового забезпечення, допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю;
- г) сума нарахованої заробітної плати за видами виплат (основна, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати).

3. Максимальна величина бази нарахування єдиного соціального внеску складає:

- а) 17 прожиткових мінімумів для працездатних осіб;
- б) 17 мінімальних заробітних плат для працездатних осіб;
- в) 10 прожиткових мінімумів для працездатних осіб;
- г) 10 мінімальних заробітних плат для працездатних осіб.

4. Ставки нарахування єдиного соціального внеску для найманих працівників залежить від:

- а) категорії страхувальників;
- б) бази нарахування єдиного страхового внеску;
- в) розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- г) класу професійного ризику виробництва, встановленого для роботодавця.

5. Величина єдиного соціального внеску для кожної категорії платників повинна забезпечити:

- а) страхові виплати і соціальні послуги застрахованим особам;
- б) фінансування заходів щодо профілактики страхових випадків;
- в) покриття адміністративних витрат, пов'язаних із функціонуванням систем загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- г) усі відповіді правильні.

6. Для фізичних осіб, що отримують винагороду за виконання робіт за цивільно-правовими договорами, ставка утримання єдиного соціального внеску становить:

- а) 3,6 %;
- б) 6,1 %;
- в) 2,6 %;
- г) 2,0 %.

7. Для бюджетних установ ставка нарахування єдиного соціального внеску встановлюється в розмірі:

- а) 36,76 %;
- б) 34,7 %;
- в) 33,2 %;
- г) 36,3 %.

8. Страхувальники зобов'язані формувати та надавати до органів, що здійснюють адміністрування ЄСВ, звіт:

- а) не пізніше 20 числа наступного за звітним місяця;
- б) не пізніше 25 числа наступного за звітним місяця;
- в) не пізніше 15 числа наступного за звітним місяця;
- г) 15 числа місяця, що настає за базовим звітним періодом.

9. Таблиці 2 і 8 місячного звіту з єдиного страхового внеску складають та подають:

- а) страхувальники, що використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору або за цивільно-правовими договорами;
- б) районні управління праці та соціального захисту населення;
- в) страхувальники, що нараховують і сплачують єдиний внесок за осіб із числа військовослужбовців;
- г) страхувальники, в яких є робочі місця, робота на яких зараховується до спеціального стану.

10. Наймані працівники сплачують ЄСВ із суми допомоги з тимчасової непрацездатності за ставкою:

- а) 2,6 %;
- б) 2 %;
- в) 3,6 %;
- г) 2,21 %.

11. Платниками єдиного соціального внеску є:

- а) суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні та фізичні особи;
- б) фізичні особи, що працюють на умовах трудового договору (контракту);
- в) фізичні особи, що виконують роботи (послуги) відповідно до цивільно-правових договорів;
- г) усі відповіді правильні.

12. Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до відповідних органів не вважається поданим, якщо він:

- а) надісланий засобами електронного зв'язку в електронній формі;
- б) поданий на паперових носіях разом з електронною формою;
- в) надісланий поштою;
- г) поданий на паперових носіях, якщо у страхувальника кількість застрахованих осіб не перевищує 5.

13. У разі настання нещасного випадку на виробництві чи професійного захворювання із застрахованою особою страхувальники формують та подають звіт:

- а) протягом 5 робочих днів після дати складання акта настання нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом;
- б) протягом 2 робочих днів після дати складання акта настання нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом;
- в) протягом 2 робочих днів із дати складання акта розслідування професійного захворювання за формою П-4;
- г) у день складання акта настання нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом.

14. Форму № Д4 складають і подають:

- а) фізичні особи – підприємці, у т. ч. ті, які обрали спрощену систему оподаткування самі за себе;
- б) страхувальники, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору;
- в) особи, які забезпечують себе роботою самостійно;
- г) члени фермерського господарства, особистого селянського господарства.

15. Фізичні особи, що забезпечують себе роботою самостійно, формують та подають звітність за єдиним внеском:

- а) щороку, до 1 травня року, наступного за базовим звітним періодом;
- б) щомісяця, не пізніше 20 числа місяця, наступного за базовим звітним періодом;
- в) щороку, до 10 лютого року, наступного за базовим звітним періодом;
- г) щомісяця, не пізніше 7 числа місяця, наступного за базовим звітним періодом.

16. За несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату єдиного внеску накладається штраф у розмірі:

- а) 10 % несплачених або несвоєчасно сплачених сум;
- б) 5 % своєчасно несплачених сум;
- в) 20 % несплачених або своєчасно несплачених сум;
- г) 15 % несплачених або своєчасно несплачених сум.

17. Звітність із загальнообов'язкового державного соціального страхування заповнюється в:

- а) тисячах гривень;
- б) гривнях із копійками;
- в) гривнях;
- г) тисячах гривень з одним десятковим знаком.

18. Форма звітності № 3-ПН «Інформація про попит на робочу силу (вакансії)» заповнюється:

- а) роботодавцями;
- б) державною службою зайнятості;
- в) робітниками підприємства;
- г) рекрутинговими фірмами.

19. Форма № 3-ПН «Інформація про попит на робочу силу (вакансії)» подається:

- а) не пізніше 10 робочих днів із дати відкриття вакансії(й);
- б) не пізніше 2 робочих днів із дати відкриття вакансії(й);
- в) за 2 місяці до дати відкриття вакансії(й);
- г) за 10 робочих днів до дати відкриття вакансії(й).

20. Форма звітності № 4-ПН «Інформація про заплановане масове вивільнення працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці» заповнюється підприємствами у зв'язку з:

- а) ліквідацією або реорганізацією підприємства,
- б) скороченням чисельності або штату працівників підприємства;
- в) перепрофілюванням підприємств,
- г) усі відповіді правильні.

21. Форма звітності № 4-ПН «Інформація про заплановане масове вивільнення працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці» заповнюється:

- а) підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання;
- б) тільки публічними акціонерними товариствами;
- в) тільки державними підприємствами;
- г) усіма підприємствами, за винятком суб'єктів малого підприємництва.

22. *Форма звітності № 4-ПН «Інформація про заплановане масове вивільнення працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці» подається підприємствами:*

- а) не пізніше ніж за 2 місяці до вивільнення працівників до територіального органу Державної служби зайнятості України;
- б) не пізніше ніж за 2 місяці до вивільнення працівників до територіального органу Пенсійного фонду України;
- в) не пізніше ніж за 10 днів до вивільнення працівників до територіального органу Державної служби зайнятості України;
- г) через 2 місяці після вивільнення працівників до територіального органу Державної служби зайнятості України;

23. *Датою відкриття вакансії є:*

- а) наступний день після створення робочого місця;
- б) день припинення трудових відносин із працівником, робоче місце якого стає вакантним;
- в) дата, починаючи з якої може бути укладений трудовий договір із найманим працівником;
- г) усі відповіді правильні.

Практичні ситуації

Завдання 2.1.1

Зміст завдання

1. Розрахувати суми ЄСВ із нарахованої зарплати, відпускних, лікарняних.

2. Скласти форму № Д4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів» за січень.

Вихідні дані

Підприємство належить до першого класу професійного ризику виробництва, розмір ЄСВ для якого складає 36,76 %. Дані про суми виплат, що здійснені підприємством протягом січня 20X2 р. відповідно до трудових та цивільно-правових договорів, наведено в табл. 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Суми виплат, що здійснені підприємством протягом січня 20X2 р.

№ з/п	ПІБ	Вид виплати	Нараховано у січні 20X2 р., грн			
			За грудень 20X1 р.	За січень 20X2 р.	За лютий 20X2 р.	Разом
1	Риженко Надія Василівна	Заробітна плата	–	10000,00	5000,00	15000,00
		Разом виплат	–	10000,00	5000,00	
2	Удовенко Світлана Олександрівна	Заробітна плата (у т. ч. премія за 20X1 р. у розмірі окладу)	–	15000,00	–	15000,00
		Разом виплат	–	15000,00	–	
3	Лисенко Сергій Васильович	Заробітна плата	–	6000,00	–	12000,00
		Відпускні	–	1000,00	5000,00	
		Разом виплат	–	7000,00	5000,00	
4	Ситниченко Світлана Олексіївна	Заробітна плата	–	6000,00	–	7000,00
		Оплата днів непрацездатності	1000,00	–	–	
		Разом виплат	1000,00	6000,00	–	
5	Кравченко Тетяна Анатоліївна	Винагорода за цивільноправовим договором	–	5000,00	–	5000,00
		Разом виплат	–	5000,00	–	
Загальна сума виплат			1000,00	43000,00	10000,00	54000,00

Завдання 2.1.2

Зміст завдання

1. Розрахувати суми ЄСВ із нарахованої зарплати, лікарняних.
2. Скласти форму № Д4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів» за лютий.

Вихідні дані

Працівникові, який трудиться на підприємстві, що має 5 клас професійного ризику виробництва (ставка 36,8 %), за січень 20X1 р. нараховано зарплату – 18 500 грн. У лютому 20X1 р. йому нарахували: зарплату за лютий – 15 000 грн; оплату перших 5 днів тимчасової непрацездатності за січень – 5 000 грн і допомогу з тимчасової непрацездатності за лютий – 7 000 грн.

Завдання 2.1.3

Зміст завдання

Скласти форму № Д4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих

Звітність підприємства. Практикум

осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів» за звітний місяць.

Вихідні дані

Клас професійного ризику виробництва – 17. Середньооблікова кількість штатних працівників за звітний період – 10 осіб, у т. ч. працівників, яким відповідно до чинного законодавства встановлено інвалідність – 1. Кількість осіб, які виконували роботи (надавали послуги) за договорами цивільно-правового характеру – 0.

У табл. 2.1.2 наведено господарські операції ПАТ за звітний місяць 20X1 р.

Таблиця 2.1.2

Журнал господарських операцій ПАТ за звітний місяць 20X1 р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дт	Кт
1	2	3	4	5
1	Нарахована заробітна плата працівникам підприємства: – адміністративному персоналу – загальновиробничим працівникам	7954,55 12572,73 20527,28	92 91	661 661
2	Нараховано лікарняні працівникам підприємства (перші п'ять днів за рахунок коштів юридичної особи): – адміністративному персоналу – загальновиробничим працівникам	236,00 460,00 696,00	92 91	663 663
3	Утримано із зарплати податки та збори згідно з чинним законодавством: – ЄСВ – 3,6 % – ПДФО – 15 %	738,98 2968,25	661 661	651 641
4	Утримано з лікарняних податки та збори згідно з чинним законодавством: – ЄСВ – 2 % – ПДФО – 15 %	13,92 102,31	663 663	651 641
5	Здійснено нарахування ЄСВ на фонд заробітної плати працівників відповідно до чинного законодавства, за винятком зарплати працівників-інвалідів – 37,06 %: – адміністративному персоналу – загальновиробничим працівникам	2947,96 3992,37 6940,33	92 91	651 651

Закінчення табл. 2.1.2

1	2	3	4	5
6	Здійснено нарахування ЄСВ на фонд заробітної плати працівників-інвалідів відповідно до чинного законодавства – 8,41 %	151,38	91	651
7	Здійснено нарахування ЄСВ на лікарняні працівників відповідно до чинного законодавства – 33,2 %	78,35 152,72 231,07	92 91	651 651

Завдання 2.1.4

Зміст завдання

1. Розрахувати суми ЄСВ із нарахованої зарплати, лікарняних.
 2. Скласти форму № Д4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів» за лютий.

Вихідні дані

Дмитренко Антоніні Олексіївні встановлено місячний оклад – 4 000 грн. У лютому 20X2 р. їй нарахували:

- 1) зарплату за 12 днів – 2400,00 грн;
- 2) відпускні за 24 календарних дні: із 21.02.20X2 р. до 17.03.20X2 р. (з урахуванням того, що 8 березня – святковий день) – 3398,27 грн, із них: за 8 днів лютого – 1132,76 грн і за 16 днів березня – 2265,51 грн;
- 3) лікарняні за 8 днів: із 24.01.20X2 р. до 02.02.20X2 р. – 1564,32 грн, із них: за 6 днів січня – 1173,24 грн і 2 дні лютого – 391,08 грн.

Курінному Валентину Дмитровичу встановлено місячний оклад – 15 000 грн. У лютому 20X2 р. йому нарахували:

- 1) зарплату за 15 відпрацьованих днів – 11 250 грн;
- 2) відпускні за період із 24 до 28 лютого – 3 500 грн.

Підприємство – звичайний страхувальник, якому присвоєно 15-й код професійного ризику виробництва.

Завдання 2.1.5

Зміст завдання

Скласти форму № Д7 «Звіт про настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання».

Вихідні дані

Працівника прийнято 22.02.20X0 р. на посаду водія вантажного автомобіля для вивезення гірничої маси. 10.09.20X1 р. із цим працівником стався нещасний випадок.

У квітні працівник хворів 9 робочих днів, або 11 календарних днів, у серпні – 8 робочих днів, або 10 календарних днів.

Звітність підприємства. Практикум

Інформацію по заробітній платі за 6 місяців 20X1 р. наведено в табл. 2.1.3.

Таблиця 2.1.3

Заробітна плата працівника за 6 місяців 20X1 р.

№ з/п	Місяць, за який проведено нарахування	Сума нарахованої заробітної плати, грн
1	Березень 20X1 р.	2 500
2	Квітень 20X1 р.	1 600
3	Травень 20X1 р.	2 500
4	Червень 20X1 р.	2 500
5	Липень 20X1 р.	2 500
6	Серпень 20X1 р.	1 800

Завдання 2.1.6

Зміст завдання

Скласти форму звітності № 3-ПН «Інформація про попит на робочу силу (вакансії)».

Вихідні дані

У зв'язку з розширенням виробництва на підприємстві відкриваються 3 вакансії слюсара-сантехніка із заробітною платою 3 200 грн, 2 вакансії токаря із заробітною платою 4 500 грн, 2 вакансії маляра із заробітною платою 2 900 грн, 1 вакансія столяра із заробітною платою 2 900 грн.

Вакансії укомплектовуються без сприяння Державної служби зайнятості України.

Навчально-методичні матеріали: [2], [19], [20], [21], [22], [32], [33], [42], [44], [45], [47], [48].

Тема 2.2. Статистична звітність

Мета заняття – засвоїти призначення, зміст, будову основних форм статистичної звітності; набути практичних навичок щодо формування показників окремих форм статистичної звітності.

Ключові терміни і поняття

Статистична звітність – організаційна форма статистичного спостереження, яка передбачає регулярне заповнення та подання респондентами до органів державної статистики спеціально затверджених документів (форм статистичних спостережень).

Форма статистичного спостереження – офіційний документ (бланк), що містить питання програми статистичного спостереження і місце для

надання відповіді на них. Форми статистичного спостереження існують у вигляді форм звітності, анкет, переписних (опитувальних) листів, інших статистичних формулярів, необхідних для проведення статистичних спостережень.

Форма звітності – форма (бланк) статистичного спостереження, за якою респонденти подають інформацію до органів державної статистики під час збирання статистичної звітності у вигляді звіту затвердженого зразка та за підписом посадових осіб, які відповідають за достовірність поданої інформації.

Респондент – особа або сукупність осіб, які підлягають статистичному спостереженню.

Статистична інформація – документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства.

Статистична методологія – сукупність науково обґрунтованих способів, правил і методів статистичного вивчення масових соціально-економічних явищ та процесів, які встановлюють порядок збирання, опрацювання й аналізу статистичної інформації.

Статистичне спостереження – планомірний, науково організований процес збирання даних щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів, шляхом їх реєстрації за спеціальною програмою, розробленою на основі статистичної методології.

Первинні дані – інформація щодо кількісної та якісної характеристики явищ і процесів, яку подано респондентами під час статистичних спостережень.

Статистичні дані – інформація, отримана на підставі проведених статистичних спостережень, що опрацьована й подана у формалізованому вигляді відповідно до загальноприйнятих принципів та методології. Статистичні дані, що є результатом зведення та угруповання первинних даних, за умови забезпечення їх знеособленості являють собою зведену знеособлену статистичну інформацію (дані).

Статистична діяльність – сукупність дій, пов'язаних із проведенням державних статистичних спостережень та наданням інформаційних послуг, спрямована на збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист і використання статистичної інформації, забезпечення її достовірності, а також удосконалення статистичної методології.

Контрольні питання

1. Якою є мета складання та подання статистичної звітності?
2. Якими законодавчими та нормативними документами регламентується порядок складання та подання статистичної звітності?

3. До яких органів подається статистична звітність?
4. Укажіть джерела інформації для складання статистичної звітності.
5. Визначити права та обов'язки органів державної статистики стосовно статистичної звітності.
6. Поясніть, хто такі респонденти, та охарактеризуйте їх права та обов'язки стосовно статистичної звітності.
7. Назвіть коло користувачів даних статистичних спостережень та їх права й обов'язки.
8. Розкрийте особливий конфіденційний статус статистичної звітності.
9. У якому вигляді може існувати статистична інформація?
10. Охарактеризуйте основні властивості статистичної звітності.
11. За якими критеріями можна класифікувати статистичну звітність?
12. У якій формі статистичної звітності відображаються виробничі витрати підприємства?
13. Дайте характеристику статистичній звітності, що містить інформацію про кількісний, якісний склад робочої сили та ефективність її використання.
14. Укажіть форми статистичної звітності, які характеризують наявність і рух капіталу підприємства.
15. Ким та з якою метою розробляється галузева статистична звітність?
16. Який порядок подання статистичної звітності? З якою періодичністю складається статистична звітність?
17. Поясніть методику складання та подання Звіту про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос).
18. Розкрийте порядок складання та подання Звіту про основні показники діяльності підприємства за формою 1-підприємство.
19. Який порядок складання та подання Термінового звіту про виробництво промислової продукції?

Тестові завдання

1. Статистичні спостереження здійснюються органами державної статистики шляхом:

- а) збирання статистичної звітності;
- б) здійснення обліків, переписів, опитувань, візуальних спостережень;
- в) збирання статистичної звітності, здійснення одноразових обліків, переписів (опитувань), вибіркового та інших обстежень;
- г) збирання статистичної звітності та отримання даних відповідно до разових вибіркового запитів.

2. Серед статистичної інформації конфіденційною є:

- а) первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень;
- б) усі дані будь-якої статистичної звітності;

- в) уся статистична інформація;
- г) інформація, визнана конфіденційною вповноваженими на це органами.

3. *Інші статистичні спостереження відрізняються від державних статистичних спостережень так:*

- а) це спостереження за окремими одиницями сукупності, яка вивчається;
- б) вони проводяться відповідно до Положення про проведення статистичних спостережень та надання органами державної статистики послуг на платній основі, яке затверджується Кабінетом Міністрів України;
- в) вони проводяться іншими установами, а не органами державної статистики;
- г) вони проводяться з використанням особливих методів та прийомів збирання інформації.

4. *Первинні статистичні дані – це:*

- а) інформація щодо кількісної та якісної характеристики явищ і процесів, подана респондентами під час статистичних спостережень;
- б) інформація, отримана на підставі проведених статистичних спостережень, опрацьована й подана у формалізованому вигляді відповідно до загальноприйнятих принципів та методології;
- в) первинні документи та реєстри обліку респондентів;
- г) форми звітності та інструкції щодо їх заповнення, анкети, переписні (опитувальні) листи, інші статистичні формуляри.

5. *Статистичне спостереження – це:*

- а) обробка працівниками органів державної статистики статистичної звітності, яка подається юридичними та фізичними особами;
- б) процес збирання даних щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів, шляхом їх реєстрації за спеціальною програмою, розробленою на основі статистичної методології;
- в) обробка працівниками органів державної статистики статистичної звітності та проведення додаткових вибіркового досліджень;
- г) безпосереднє проведення візуальних спостережень на підприємствах, включених у державну програму проведення статистичних досліджень.

б. *Респондент – це:*

- а) підприємства, які подають статистичну звітність;
- б) особи, які проводять вибіркові статистичні дослідження;
- в) особа або сукупність осіб, які підлягають статистичному спостереженню;
- г) особи, які подають дані, необхідні для проведення статистичних спостережень.

7. Під користувачем у Законі України «Про державну статистику» розуміють:

- а) особу або сукупність осіб, які підлягають статистичному спостереженню;
- б) юридичну та фізичну особу, яка використовує дані статистичних спостережень;
- в) урядові органи, Верховну Раду України та інші державні установи;
- г) працівників органів державної статистики, які займаються проведенням статистичних спостережень.

8. Статистична звітність – це:

- а) звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів;
- б) бухгалтерська звітність, що складається на підставі даних податкового обліку для розрахунку податків;
- в) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства;
- г) звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для визначення макроекономічних показників.

9. До властивостей статистичної звітності не належать:

- а) обов'язковість;
- б) систематичність;
- в) достовірність;
- г) послідовність.

10. За якими критеріями можна класифікувати статистичну звітність:

- а) за строком подання (призначенням);
- б) за ступенем узагальнення даних бухгалтерського обліку;
- в) за видами користувачів звітності;
- г) за методом формування звітності.

11. Метою статистичних звітів є:

- а) проведення статистичних спостережень;
- б) реєстрація масових даних про будь-які явища і процеси;
- в) надання інформації державі про соціально-економічні явища на конкретному підприємстві;
- г) надання інформації про результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

12. Статистична звітність подається:

- а) органам державної статистики;
- б) міністерствам і відомствам;
- в) державній податковій адміністрації;
- г) усі відповіді правильні.

13. Форми регулярної державної статистичної звітності на наступний рік затверджуються:

- а) не пізніше ніж за 5 місяців до закінчення поточного року;
- б) не пізніше ніж за 3 місяці до закінчення поточного року;
- в) до 1 травня поточного року;
- г) до 1 березня поточного року.

14. *Галузева статистична звітність розробляється та затверджується:*

- а) Державною податковою адміністрацією;
- б) галузевими міністерствами та відомствами;
- в) Фондом державного майна;
- г) регіональними органами державної статистики.

15. *У Загальнодержавному таблиці форм державної статистичної звітності визначається:*

- а) перелік галузевої статистичної звітності;
- б) обсяг державної статистичної звітності в цілому по господарству України;
- в) форми і програми одноразових державних спостережень;
- г) форми регулярної державної статистичної звітності.

16. *Інформацію про підготовку працівників та підвищення їхньої кваліфікації містить форма статистичної звітності:*

- а) № 1-ПВ (квартальна) «Звіт із праці»;
- б) № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»;
- в) № 1-інновація (річна) «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства»;
- г) №1-підприємництво «Структурне обстеження підприємства».

17. *Інформацію про показники діяльності підприємства містить форма статистичної звітності:*

- а) № 1П-НПП «Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції»;
- б) № 1-ціни (пром) «Звіт про ціни виробників промислової продукції»;
- в) № 1-інновація (річна) «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства»;
- г) №1-підприємництво «Структурне обстеження підприємства».

18. *Інформацію про статутний капітал підприємства містить форма статистичної звітності:*

- а) жодна не містить;
- б) № 1-підприємництво «Структурне обстеження підприємства»;
- в) № 1-інновація (річна) «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства»;
- г) правильна відповідь відсутня.

19. *Статистичну звітність повинні подавати:*

- а) тільки публічні акціонерні товариства;
- б) підприємства всіх форм власності;

- в) тільки державні підприємства;
- г) усі суб'єкти підприємницької діяльності.

20. За неподання органам державної статистики даних для проведення державних статистичних спостережень або подання їх недостовірними, не в повному обсязі, не за формою, передбаченою звітно-статистичною документацією, чи із запізненням передбачено:

- а) накладення штрафу;
- б) не передбачено ніякої відповідальності;
- в) заборону займатися підприємницькою діяльністю;
- г) правильна відповідь відсутня.

Практичні ситуації

Завдання 2.2.1

Зміст завдання

Вказати зміст, необхідну періодичність і строки подання відповідних форм статистичної звітності зі статистики праці підприємств України за формою, наведеною в табл. 2.2.1.

Таблиця 2.2.1

Форми статистичної звітності зі статистики праці

Назва форми	Основні показники форми	Періодичність подання	Термін подання
-------------	-------------------------	-----------------------	----------------

Вихідні дані

Законодавчо-нормативні акти, що регламентують складання та подання звітності підприємства зі статистики праці.

Завдання 2.2.2

Зміст завдання

Вказати зміст, необхідну періодичність і строки подання відповідних форм статистичної звітності зі статистики основних засобів, капітальних інвестицій, структурних показників підприємств України за формою, наведеною в табл. 2.2.1.

Вихідні дані

Законодавчо-нормативні акти, що регламентують складання та подання звітності підприємства зі статистики основних засобів, капітальних інвестицій, структурних показників підприємств.

Завдання 2.2.3

Зміст завдання

Вказати зміст, необхідну періодичність і строки подання відповідних форм статистичної звітності зі статистики виробництва та реалізації промислової продукції, цін виробників промислової продукції підприємств України за формою, наведеною в табл. 2.2.1.